

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 5Co/22/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4112232965
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 01. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Renáta Pátrovičová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2016:4112232965.4

Uznesenie

Krajský súd v Nitre, v právnej veci žalobcovi: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Bratislava, Pribinova 25, IČO: 35 807 598, zastúpený: Fridrich Paľko, s.r.o., so sídlom Bratislava, Grösslingova 4, IČO: 36 864 421, proti žalovanému: Slovenská republika a v jej mene konajúce Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Bratislava, Župné námestie 13, o náhradu škody a nemajetkovej ujmy, o odvolaní žalobcu proti uzneseniu Okresného súdu Topoľčany zo dňa 25. augusta 2015, č. k. 6C/632/2012-91, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e**.

Žalovanému náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Topoľčany (súd prvého stupňa) napadnutým uznesením zo dňa 25. 08. 2015, č. k. 6C/632/2012-91 uložil žalobcovi povinnosť v lehote do 3 dní od právoplatnosti uznesenia zaplatiť súdny poplatok za podané odvolanie vo výške 120,- eur (6 x 20) podľa položky č. 7a Sadzobníka súdnych poplatkov, a to buď v kolokoch, v hotovosti, poštovou poukážkou alebo príkazom na úhradu s poučením, že ak súdny poplatok nebude zaplatený, bude ho súd vymáhať.

Proti tomuto uzneseniu podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca, žiadajúc prvostupňový súd, aby s poukazom na ust. § 210a OSP odvolaniu v celom rozsahu vyhovel a napadnuté uznesenie/výzvu zrušil v celom rozsahu bez náhrady. Poznamenal, že rozhodnutie súdu prvého stupňa neobsahuje žiadne dôvody, a to skutkové ani právne, ktoré viedli súd k vydaniu predmetného rozhodnutia. Nedostatok odôvodnenia ako dôvod na zrušenie uznesenia o uložení povinnosti zaplatiť poplatok za odvolanie podľa položky 7a) konštatoval v množstve vecí napr. Krajský súd v Žiline ako v konaní sp. zn. 8Co/295/2013. Vyrubovaný poplatok vo výške 20,- eur za podané odvolanie, avšak tento poplatok sa vyrubuje za žalobu na náhradu škody spôsobenej nezákonným úradným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom. Z uvedeného mal teda za preukázané, že spoplatneniu podlieha len podanie žaloby na náhradu škody a nepodliehajú mu ďalšie úkony vo veci samej ako odvolanie, dovolanie a pod. V súvislosti s uvedeným poukázal na dôvodovú správu k vládnemu návrhu zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch, čl. II k bodu 3. Poukázal na to, že podľa pozmeňujúceho návrhu k vládnemu návrhu zákona sa v nadväznosti na zrušenie vecného oslobodenia pri žalobách na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom sa navrhlo zaviesť paušálny súdny poplatok pre tieto žaloby vo výške 20,- eur, čím sa jednak čiastočne zohľadňuje účel vládného návrhu a súčasne sa zlepšuje v porovnaní s vládnym návrhom prístupu k spravodlivosti v týchto veciach, pretože sa nebude vyberať poplatok podľa percentuálnej sadzby (položka 1), ale práve ako paušálny poplatok, ktorý je podstatne nižší. V tomto smere dodal, že v predmetnej veci podal odvolanie proti rozsudku a nie žalobu. Súd teda nie je oprávnený svojvoľne rozširovať okruh úkonov podliehajúcich súdnemu poplatku, a preto nemal byť vyzvaný na zaplatenie súdneho poplatku za podané odvolanie. Vyššie uvedené závery považoval za súladné s publikovaným rozhodnutím všeobecného významu, a to rozsudkom Najvyššieho súdu SR z 29. marca 2007, sp. zn. 4 Cdo 39/2007. Taktiež ani v prílohe zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch

nie je jasne a jednoznačne stanovená poplatková povinnosť za podanie odvolania voči rozhodnutiu súdu o žalobe na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom. Takýmto konaním súdu mu bola v rozpore so zákonom o súdnych poplatkoch uložená poplatková povinnosť v prípade, kde ju nemal. Takéto konanie súdu považoval za zásah do základného práva žalobcu na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v spojení s čl. 12 ods. 1 a čl. 13 ods. 1 písm. a/ Ústavy SR. Poznamenal, že v § 1 zákona o súdnych poplatkoch je vyjadrená ústavná zásada vyplývajúca z čl. 59 ods. 2 Ústavy, podľa ktorej dane a poplatky možno ukladať zákonom alebo na základe zákona. Súdy teda vyberajú súdne poplatky za jednotlivé úkony alebo konanie súdov, ak sa vykonávajú za návrh a za úkony štátnej správy súdov a prokuratúry uvedené v sadzobníku súdnych poplatkov a poplatku za výpis z registra trestov. V tejto súvislosti zdôraznil, že použitie analógie legis je v prípadoch vyrubenia súdneho poplatku vzhľadom na čl. 59 ods. 2 Ústavy SR vylúčené. S poukazom na uvedené, ak je účastníkovi konania v rozpore so zákon č. 71/1992 Zb. ukladaná poplatková povinnosť tam, kde ju nemá, predstavuje takýto zásah zo strany štátu spravidla i zásah do jeho základného práva na súdnu ochranu ako aj práva upraveného čl. 12 ods. 1 a čl. 13 ods. 1 písm. a/ Ústavy SR. Domnieval sa, že súd je pri výkone svojej rozhodovacej právomoci viazaný čl. 2 ods. 2, a teda platí, že môže konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Navyše dodal, že podľa ust. § 18ca ZoSP z úkonov navrhnutých alebo za konania začaté do 30. 09. 2012 sa vyberajú poplatky podľa predpisov účinných do 30. 09. 2012, i keď sa stanú splatnými po 30. 09. 2012. V danom prípade bola žaloba žalobcom podaná pred 01. 10. 2012 a konanie teda začalo pred účinnosťou zákona č. 286/2012 Z. z., a preto je nutné v súvislosti s podaným odvolaním aplikovať právny stav platný do 30. 09. 2012. Do 30. 09. 2012 bolo podľa ust. § 4 ods. 1 písm. k/ ZoSP konanie vo veciach náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom od poplatku vecne oslobodené. V tejto súvislosti poukázal na uznesenie Okresného súdu Komárno sp. zn. 8C/842/2012 zo dňa 16. 10. 2013 a uznesenie Okresného súdu Rimavská Sobota sp. zn. 16C/174/2012 zo dňa 03. 01. 2014.

Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 OSP) prejednal vec bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 OSP) a viazaný rozsahom a dôvodmi podaného odvolania a prihliadajúc i na prípadné vady konania pred súdom prvého stupňa majúce za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 212 ods. 1 a 3 OSP) dospel k záveru, že napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa je potrebné podľa ust. § 219 ods. 1 OSP ako vecne správne potvrdiť.

Predmetom tohto konania bola žaloba žalobcu vedená na Okresnom súde Topoľčany pod sp. zn. 6C/632/2012, 6C/633/2012, 6C/634/2012, 6C/639/2012, 6C/640/2012 a 6C/646/2012, ktorými sa voči žalovanému domáhal zaplataenia náhrady majetkovej škody a nemajetkovej ujmy podľa zák. č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci v dôsledku nesprávneho úradného postupu exekučných súdov a v prieťahoch v konaní. Súd prvého stupňa uznesením č. k. 6C/632/2012-22 zo dňa 25. 04. 2013 spojil na spoločné konanie veci vedené na Okresnom súde Topoľčany pod sp. zn. 6C/632/2012, 6C/633/2012, 6C/634/2012, 6C/639/2012, 6C/640/2012 a 6C/646/2012 s tým, že konanie sa bude viesť pod sp. zn. 6C/632/2012.

Súd prvého stupňa vo veci rozhodol rozsudkom č. k. 6C/632/2012-51 zo dňa 04. 04. 2014, ktorým návrh na náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy vo veciach sp. zn. 6C/632/2012, 6C/633/2012, 6C/634/2012, 6C/639/2012, 6C/640/2012 a 6C/646/2012, spojených na spoločné konanie pod sp. zn. 6C/632/2012 zamietol a žalovanému nepriznal náhradu trov konania. Toto rozhodnutie súdu prvého stupňa bolo zrušené uznesením Krajského súdu v Nitre č. k. 5Co/484/2014-78 zo dňa 22. 04. 2015. Následne vo veci rozhodoval súd prvého stupňa, ktorý rozsudkom č. k. 6C/632/2012-110 zo dňa 28. 10. 2015, právoplatným a vykonateľným dňa 14. 12. 2015, žalobu zamietol a žalovanému náhradu trov konania nepriznal. Vzhľadom k tomu, že žalobca nezaplatil súdny poplatok za podané odvolanie proti rozsudku, splatný podaním odvolania, súd prvého stupňa zaviazal odvolateľa na zaplataenie súdneho poplatku za odvolanie napadnutým uznesením.

Podľa § 1 ods. 1 zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov (ďalej len Zákon o súdnych poplatkoch) súdne poplatky sa vyberajú za jednotlivé úkony alebo konanie súdov, ak sa vykonávajú na návrh a za úkony orgánov štátnej správy súdov a prokuratúry uvedené v sadzobníku súdnych poplatkov a poplatku za výpis z registra trestov, ktorý tvorí prílohu tohto zákona.

Podľa § 2 ods. 1 písm. a) Zákona o súdnych poplatkoch poplatníkom je navrhovateľ poplatkového úkonu, ak je podľa sadzobníka ustanovený poplatok z návrhu.

Podľa § 2 ods. 4 prvej vety Zákona o súdnych poplatkoch v odvolacom konaní je poplatníkom ten, kto podal odvolanie, pri dovolaní ten, kto podal dovolanie.

Podľa § 5 ods. 1 písm. a) Zákona o súdnych poplatkoch poplatková povinnosť vzniká podaním návrhu, odvolania a dovolania alebo žiadosti na vykonanie poplatkového úkonu, ak je poplatníkom navrhovateľ, odvolateľ a dovolateľ.

Podľa § 6 ods. 2 Zákona o súdnych poplatkoch ak je sadzba poplatku ustanovená za konanie, rozumie sa tým konanie na jednom stupni. Poplatok podľa rovnakej sadzby sa vyberá i v odvolacom konaní vo veci samej. Poplatok za dovolanie sa vyberá vo výške dvojnásobku poplatku ustanoveného v sadzobníku.

V zmysle položky 7a sadzobníka súdnych poplatkov zákona o súdnych poplatkoch súdny poplatok zo žaloby na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom je 20 eur.

Podľa § 18ca Zákona o súdnych poplatkoch z úkonov navrhnutých alebo za konania začaté do 30. septembra 2012 sa vyberajú poplatky podľa predpisov účinných do 30. septembra 2012, i keď sa stanú splatnými po 30. septembri 2012.

Odvolací súd v súvislosti s povinnosťou platiť súdny poplatok vo veciach náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom poznamenáva, že zákon o súdnych poplatkoch do novely vykonanej zákonom č. 621/2005 Z. z. upravoval v ust. § 4 ods. 1 písm. c) vecné oslobodenie od poplatku v konaniach vo veciach náhrady škody spôsobenej rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom oslobodené od poplatku. Novela s účinnosťou od 01. 01. 2006 toto vecné oslobodenie vypustila, čo dôvodová správa odôvodňovala reakciou na neúmerne nárast právne neopodstatnených žalôb o náhradu škody podľa zák. č. 514/2003 Z. z. Zároveň bol v Sadzobníku súdnych poplatkov v položke 7a zavedený nový paušálny poplatok za žaloby na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom vo výške 3.000,- Sk. Ďalšou novelou Zákona o súdnych poplatkoch vykonanou zákonom č. 273/2007 Z. z. účinného od 01. 07. 2007 bol § 4 ods. 1 doplnený o písm. k/, ktorým bolo opätovne zavedené oslobodenie súdnych konaní vo veciach náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom od poplatku, zároveň s vypustením položky 7a zo Sadzobníka súdnych poplatkov. Posledná novela bola zavedená zákonom č. 286/2012 Z. z., ktorým sa zmenil Zákon o súdnych poplatkoch s účinnosťou od 01. 10. 2012 a ktorým bolo z ust. § 4 ods. 1 vypustené písm. k/ a v Sadzobníku súdnych poplatkov za položku 7 bola doplnená položka 7a v znení, podľa ktorého zo žaloby na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom je sadzba poplatku 20,- eur, čím zákonodarcia reagoval podľa dôvodovej správy k tejto novele na nárast právne neopodstatnených žalôb o náhradu škody podľa zák. č. 514/2003 Z. z. na súdoch. Z uvedeného vyplýva, že po 01. 10. 2012 konania vo veciach náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom nie sú oslobodené od poplatkovej povinnosti. Žalobcovi tak v súvislosti s podaním predmetného návrhu, ktorý je v zmysle § 2 ods. 1 písm. a) zákona o súdnych poplatkoch poplatníkom, vzniká podľa § 5 ods. 1 písm. a) Zákona o súdnych poplatkoch poplatková povinnosť. Rovnako tak sa poplatníkom v týchto veciach v zmysle § 2 ods. 4 Zákona o súdnych poplatkoch stáva i ten, kto podal odvolanie, resp. ten, kto podal dovolanie, ktorým obdobne poplatková povinnosť podľa § 5 ods. 1 písm. a/ vzniká podaním odvolania a dovolania.

Vychádzajúc z uvedených skutočností odvolací súd nepovažoval tvrdenia žalobcu v odvolaní za správne v tom smere, že spoplatneniu podlieha výlučne podanie žaloby na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom a nie aj ďalšie úkony vo veci samej. V predmetnej veci žalobcovi podaním odvolania vznikla poplatková povinnosť podľa § 5 ods. 1 písm. a/ Zákona o súdnych poplatkoch tak, ako to uviedol súd prvého stupňa. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na ust. § 6 ods. 2 zákona o súdnych poplatkoch, v zmysle ktorého ak je sadzba poplatku ustanovená za konanie, rozumie sa tým konanie na jednom stupni s tým, že poplatok podľa rovnakej sadzby sa vyberá aj v odvolacom konaní vo veci samej. Keďže v danom prípade ide o konanie na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom začaté na návrh žalobcu dňa 01. 10. 2012 (6C/632/2012, 6C/633/2012, 6C/646/2012) a dňa 02. 10. 2012 (6C/634/2012, 6C/639/2012, 6C/640/2012), teda pred účinnosťou zákona č. 286/2012 Z. z. a odvolanie proti zamietajúcemu rozsudku súdu prvého stupňa žalobca podal elektronicky so zaručeným elektronickým podpisom dňa 14. 05. 2014, teda po jeho účinnosti, je potom potrebné posúdiť vznik poplatkovej povinnosti žalobcu ako odvolateľa aj z hľadiska prechodného ustanovenia k úpravám účinným od 01. 10. 2012, a to § 18ca Zákona o súdnych poplatkoch.

V súvislosti s výkladom § 18ca Zákona o súdnych poplatkoch nemôže byť spor o tom, že zmyslom tam uvedenej úpravy je vyňať niektoré úkony alebo konania z režimu spoplatňovania založeného zák. č. 286/2012 Z. z. Pre danú vec je preto určujúcim hľadiskom zaradenie úkonu, ktorý sa má spoplatniť pod

niektorú z častí tejto zákonnej definície. Pri snahe o zodpovedanie tejto otázky si treba uvedomiť, že právna úprava súdnych poplatkov pracuje s legislatívnou skratkou „poplatkový úkon“, pod ktorú zahŕňa jednotlivé úkony alebo konania súdov vykonávané na návrh a tiež úkony orgánov štátnej správy súdov a prokuratúry. Pretože odvolanie je úkonom účastníka konania, je vylúčené, aby mohlo byť úkonom orgánu štátnej správy súdov alebo prokuratúry a rovnako tak nie je ani návrhom na vykonanie určitého úkonu súdom. Z charakteru odvolania vyplýva, že je návrhom na začatie osobitného konania a to konania odvolacieho.

Súd prvého stupňa vzhľadom k uvedenému správne napadnutým uznesením zo dňa 25. 08. 2015, č. k. 6C/632/2012-91 uložil žalobcovi povinnosť zaplatiť súdny poplatok za podané odvolanie, aplikujúc platnú právnu úpravu účinnú v čase vzniku poplatkovej povinnosti a taktiež správne stanovil aj výšku súdneho poplatku v sume 120,- eur v súlade s položkou 7a Sadzobníka súdnych poplatkov.

Reagujúc na námietku žalobcu uvádzanú v jeho odvolaní o nepreskúmateľnosti napadnutého uznesenia súdu prvého stupňa, odvolací súd konštatuje, že i keď súčasťou základného práva účastníka súdneho konania na súdnu ochranu a s ňou súvisiaceho práva na spravodlivý proces podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy SR, ako i čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd je i riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia, tomuto právu zodpovedá i odôvodnenie rozhodnutia, ktoré nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkmi konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi (porovnaj IV. ÚS 115/03). Podstatou súdneho rozhodnutia je totiž poskytovanie materiálnej právnej ochrany dotknutých práv a nie prepiaty formalizmus pri vyhotovení súdneho rozhodnutia. Hodnotiac preskúmané uznesenie súdu prvého stupňa vo svetle týchto záverov, odvolací súd považuje tvrdenie navrhovateľa o jeho nepreskúmateľnosti za nedôvodné. Z napadnutého uznesenia je zrejmé, že obsahuje náležitosti požadované ust. § 169 ods. 1 OSP a rovnako tak je z neho zrejmé komu, z akého dôvodu bola uložená poplatková povinnosť, v akej výške a podľa akej položky. Na uvedenom nič nemení ani skutočnosť, že v napadnutom uznesení absentuje označenie osobitnej časti týkajúcej sa odôvodnenia.

Z vyššie uvedených dôvodov, odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa podľa § 219 ods. 1 OSP ako vecne správne potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1 a § 151 ods. 1 OSP tak, že v odvolacom konaní úspešnému žalovanému náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, vzhľadom k tomu, že žalovaný si náhradu trov odvolacieho konania neuplatnil a ani mu žiadne nevznikli.

Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.